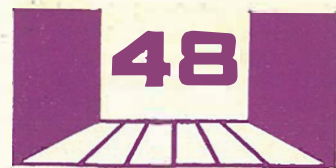

FESTIVAL ZÁJMOVÉ UMĚLECKÉ ČINNOSTI NA POČEST 30. VÝROČÍ
ÚNOROVÉHO VÍTĚZSTVÍ ČESKOSLOVENSKÉHO PRACUJÍCÍHO LIDU
CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ
48. JIRÁSKŮV HRONOV

JIRÁSKŮV HRONOV

Čtyřicátýosmý ročník Jiráskova Hronova, který byl v sobotu slavnostně zahájen, je neustále středem zájmu sdělovacích prostředků — včera jsme mohli sledovat zpravodajství zástupců jednotlivých redakcí právě ze zahájení letošního ročníku přehlídky a první dojmy z uvedených inscenací.

Zajímavé články jsou uveřejněny v Rudém právu, deníku Práce, denně vysílá zpravodajství pro své posluchače Československý rozhlas a k tématu 48. Jiráskova Hronova se vrací také Československá televize. Je samozřejmé, že účastníky letošní přehlídky kromě samotného programu v Jiráskově divadle zajímá řada dalších otázek, které souvisejí s myšlenkou příprav 50. ročníku přehlídky, s potřebou vrátit v širším měřítku na amatérská jeviště dramatická díla A. Jiráska. Svou roli tu však sehrává především úvaha nad tím, jaký souhrn zkušeností přinese letošní ročník přehlídky z závěrečné bilance hodnot, co ukáže z hlediska perspektivy amatérského divadla další představení.

Scénografická škola Svazu českých divadelních ochotníků, která přinesla zajímavé přínosy amatérskému divadlu, zaujala pro nevšední souhrn prací jejích posluchačů, jež sloužily konfrontacím a intenzivní práci. I mnohá další fakta a události, které se zpravodajskou bezprostředností zachytily na 48. Jiráskově Hronově sdělovací prostředky napovídají, že tato přehlídka ve smyslu svých tradic i letos v plném rozsahu slouží svému základnímu poslání.

-ek-

Dnes ve 20 hodin bude v Klubu mladých divadelníků ve Dřevíči uvedena českobudějovická inscenace hry A. Arbuzova Irkutská historie, zařazená do studijního programu klubu.

Hosté včerejšího představení

Problematicke letošního Jiráskova Hronova, který je v mnohém specifický, zejména však divadelnímu a výchovnému programu, věnují pozornost představitelé stranických a státních orgánů, zúčastňují se takřka denně jednotlivých představení. — Včera navštívili Jiráskův Hronov hosté z Krajského výboru KSČ v Hradci Králové, soudruzi Hašek, K. Hradecký, A. Novotný a V. Šípek, odpoledne navštívili Hronov pracovníci odboru kultury VĚKNV, v čele se soudruhem J. Pražanem, divadelního představení souboru Hýbl z České Třebové se zúčastnil také vedoucí divadelního oddělení stavu pro kulturně výchovnou činnost v Praze soudruh B. Hrnčič.

Mezi každodenními hosty hronovských představení jsou také představitelé politického života náhodského okresu a města Hronova.

5 '78

Včera dopoledne byly zahájeny diskusní kluby, které ve třech třídách hronovské ZŠ vedli členové ústřední poroty. V klubu označeném jedničkou pracoval doc. dr. J. Císař, CSc, dr. A. Kret, CSc a V. Oktábec, v druhém klubu amatérští divadelníci diskutovali s doc. dr. M. Mikolou, CSc, prof. dr. V. Traplem a V. Trčkovou, třetí klub vedli dr. V. Štefko, J. Gabrielová a K. Dittler. V kaž-

A. VOLODIN: DULCINEA Z TOBOSY

Ústřední porota hodnotí

Ťažko spočítat množstvo divadelných hier, libriet, scenárov, ktoré vychádzali z témy Dona Quijota. Cervantesovo veľdielo po stáročia inšpiruje k svojším transkripciam svojej látky. Jedným z nich je aj Volodinova hra Dulcinea z Tobosy, ktorá však má v kontexte tejto témy zvlášť ne postavenie najmä tým, že sa pokúša doviest Cervantesov príbeh za jeho faktické hranice a chce byť istým spôsobom jeho rozvinutím či pokračovaním. Na vysokej literárnej úrovni napísaná hra hýriaca novými myšlienkami, sentenciami i aforistickými výrokmi má však jeden kardinálny problém. Ako túto kvalitnú dramatickú literatúru previesť do jazyka divadla tak, aby neutrpela logika dramatického konania, aby motivácia javiskových akcií bola zreteľná a významovo nosná. Volodin predpokladal pre svoj text poetiku realistického divadla. No sám dal málo reálnych divadelníckych predpokladov na jej úspešnú realizáciu. Súbor z Českej Trebovej zrejme správne vytušil tieto úskalia a vydal sa svojou cestou. Zredukoval Volodinov text a doplnil ho citáciami s Cervantesovho románu, najmä však citáciami

Diskusní kluby

dém z klubů probíhala živá diskuse svědčící o nevšední různosti názorů na uvedená představení, také však o tom, že letošní Jiráskův Hronov nabízí k tvorbě stanovisek nejrozličnější inscenační přístupy, je různorodý a rozmanitý z hlediska programové skladby.

V diskusním klubu číslo 1 přivítala jeho vedoucí doc. dr. Jana Císaře, CSc a dr. Antona Kreta, CSc třída nabitá diskusechlivými divadelníky. Jakmile s. Císař zjistil, že osvědčení diskutéři sedí na svých místech, znatelně si oddechl: mohlo se ihned začít.

Začátek byl však tradiční: absolutní ticho. Teprve když byla vyhlášena zvláštní odměna pro toho, kdo zahájí, plenum obživlo. Hovořilo se o páteční inscenaci Havlaskovy dramtizace části Martinkova románu Kamenný řád, kterou předvedl divadelní soubor z Brodku u Přerova. Připomínky se obracely především k dramtizaci samé: je jen pouhým výsekem z díla, které ukazuje daleko víc a má daleko širší společenskou platnost, výsekem, v němž jsou v podstatě pouze slinuty problémy z Maryši, Vojnarky, Otce a dalších podobných děl našeho kritického realismu konce minulého a začátku tohoto století. S tím souvisí otázka, proč a jak hry tohoto typu inscenovat, zda je jiná cesta, než tradiční metoda psychologického realismu, která nám není v takovýchto případech schopna vybrat a sdělit aktuální problémy dneška. S. Císař připomněl, že otázka, co dělat v dnešní době s dramaty kritického realismu, je velmi závažná, protože kořeny novodobého českého divadla začínají právě zde, mnohé prvky tohoto stylu setrvávají. Páteční inscenace byla až úzkostlivě pečlivá a snažila se o naprosto pietní zachování rysů tradiční interpretace her tohoto typu. Tato obrovská pokora zabraňuje v tomto případě vyložit text současně tak, aby skutečně sdělně překročil rampu. Všechno se — v souladu s dramtizací — odehrává v jedné rovině, nic není akcentováno a vlastní invencí vyloženo. Obecnější úvaha s. Kreta o tom, co je to vlastně dramtizace a ja-

ký je současný pohled divadelnictví na její funkci stala se tak shrnutím základní problematiky. Protože v současné době je naše divadelnictví na takovém stupni vývoje, že pouhý mechanický přepis prozaického díla pro jevištní realizaci není nejvyšší kvalitou: existují i inspirativní přepisy, v nichž nejde o převedení do dialogu, ale především o zužitkování námětu a jeho aktuální výklad, což

Diskusní kluby

se projevuje v rezignaci na pietní vztah k původnímu textu a respektování divadelních [nikoliv literárních] potřeb. Jak shrnul s. Císař, mělo by jít především o převedení vzájemných vztahů a situací do divadelní akce a jejím prostřednictvím dospět pak k současnému obecnějšímu tématu.

Diskuse o představení Shakespearovy hry Konec vše napráví byla nesmírně živá a stala se důkazem toho, že zelenečské představení skutečně za to stálo. Točila se především okolo osobitého dramaturgicko-režijního přístupu k Shakespearovu textu, okolo jeho výkladu. Hodně se hovořilo o metodě, kterou soubor pracuje. Většina názorů se sjednotila v tom, že šlo o inspirativní představení, v němž nám soubor sdělil to, co sdělit chtěl — i když vlastně až v poslední minutě představení — a to prostředky silně divadelními; někdy jich ovšem bylo použito příliš. Na základě polemiky o tomto představení připomněl dr. Kret, že téma diskuse, jakou cestou by se ochotnické divadlo mělo dále ubírat, zůstává stále aktuální. Dr. Císař pak tuto myšlenku rozvinul a zmínil se o problému metody sdělení, metody práce s hercem. Nastolil otázku, jak se dostat od dobře fungujícího, sdělení schopného kolektivu [jakým zelenečský kolektiv v současné době je] dál v tom, že se objeví herecky individualizované výkony. Divadlo — a nejen amatérské — je v současné době v takové fázi vývoje, že si tuto otázku nutně musí klást co nejčastěji a musí se pokoušet o její zodpovězení.

- aga -

A. Volodin: Dulcinea z Tobosy

z Dykovho Zmoudření Dona Quijota. No napriek tomu, že vznikla inscenácia vo výrazových prostriedkoch kultivovaná, invenčná a vtipná v detailoch či menších pasusoch, nepodarilo sa jej realizovať onen želaný dramatický a ideový oblúk divákovi dostatočne komunikatívny.

Súbor totiž opustil priveľa oporných bodov budúcej inscenácie — odklonil sa od Cervantesa (čo je nakoniec logické, lebo jeho látka tvorí iba východisko), opustil Volodina i jeho predpokladnú poetiku a primálo je tam aj textov a myšlienok Dykových. Primálo na to, aby uniesli základnú ideovú štruktúru inscenácie. Je potom prirodzené, že predstavenie pôsobí fragmentárne, v ktorom jednotlivé časti i postupy sa navzájom nepodmieňujú a neprestupujú. Výkladov Českotřebovskej inscenácie je teda hneď niekoľko, ale ani jeden nemá v inscenácii samotnej dostatočnú hĺbku, priereznosť a spoľahlivé korene. Rovnako to môže chvíľami byť inscenácia o potrebe rytierov bez bázně a hany, ktorí sú ochotní podstúpiť osobné utrpenie pre veľký ideál, ako aj inscenáciou o tom ako vzniká legenda, ako sa devaluje, ako ju život samotný prekonáva. Alebo môže byť aj inscenáciou-konfrontáciou niekoľkých pohľadov na pralátku tejto hry (Cervantes, Dyk, Volodin, súbor). Nemožno uprieť súboru sympatickú snahu zmocniť sa témy po svojom, ale rovnako nemožno zamieňať skutočnosť, že na strastiplnej ceste za dokonaným tvarom, obsažným a jednotným, sa došlo sotva na pol cesty.

Na včerejších diskusných kluboch, na ktorých boli z poroty prítomní doc. dr. M. Mikola, prof. dr. V. Trápl a V. Trčková se hovořilo především o hře prvního večera Jiráskova Hronova, o Kamenném řádu V. Martínka a J. Havlasky v provedení souboru J. K. Tyl yři ZV ROH Mostní obvod ČSD Brodek u Přerova. Členové poroty a návštěvníci se nejprve zamýšleli nad vztahem dnešních ochotnických souborů k realistickým

Diskusní kluby

dramatům a museli konstatovat, že skutečně hodnotných nastudování takovýchto her je dnes velice málo. Prof. dr. V. Trapl připomněl, že Nejedlého koncepcce Jiráskova Hronova spočívá v uvádění her kriticko-realistických, které na letošním festivalu reprezentuje právě jen hra Kamenný řád. Dále se v diskusi kladly otázky, proč dnes na přehlídkách amatérských divadel vidíme tak málo realistických her.

Při hodnocení inscenace Kamenného řádu se diskutující shodli na tom, že dramatizace Martínkova románu nebyla příliš zdařilá. Prof. dr. V. Trapl představení ocenil a zdůraznil, že ochotníci z Brodku u Přerova hráli zcela přirozeně, tak jak oni sami jednají v běžném životě. Diskusi uzavřel doc. dr. M. Mikola, řekl, že téma Kamenného řádu bylo přínosné, ale nezdařená byla transkripce prózy do divadelní polohy. Realistické drama ovšem vyžaduje hlubokou kresbu charakterů a psychologickou přesvědčivost. Ocenění si zaslouží volba hereckých typů, která byla základem úspěchu souboru z Brodka u Přerova.

- f -

HENRYK IBSEN

V sedmdesátých letech minulého století uvedlo Švandovo divadlo na Smíchově a Prozatímní divadlo v Praze poprvé v českém překladu hry norského dramatika Henryka Ibsena (1828—1906). Herci si ověřovali první kroky realistické jevištní tvorby a diváci přijali pobouření i nadšeně novou problematiku, kterou jim Ibsenovy hry nabízely. Vracíme se k ní i dnes: hledáme a nalézáme (někdy více, jindy méně úspěšně) podněty k výpovědi o člověku.

Přechod od básnickových dramat historických k současným společensky kritickým hrám tvoří kromě Branda i hra Peer Gynt. Obě byly napsány za autorova dlouhého pobytu v cizině a formálně jsou považovány za vrchol Ibsenova mistrovství — i když jejich jevištní realizace je obtížná. Od autorových historických dramát se liší nejen formou, ale i myšlenkovou náplní, větší kritičností, angažovaností a tíhnutím k současným společenským problémům. Byly předznamenáním moderního společenského realistického dramatu, jež Ibsen vytvořil a jež se později stalo vzorem dramatikům v celé Evropě.

- g -

Ríká se, že kdo má rád divadlo a okusí světlo ramp a vůni líčidel, propadne mu tělem i duší. Kdo jednou prožije atmosféru Jiráskova Hronova, zůstává mu věrný. A kdo je věrný, ten se vrací. Pro věčně opakované a neopakovatelné kouzlo divadelních předvečerů a očekávaných představení.

DIVADLU

Pro vzrušující debaty po jejich zhlédnutí, pro stará, věrná hronovská přátelství a nová setkání. Pro noční toulky Hronovem a posezení s přáteli nad sklenkou čehokoliv a kdekoliv (třeba kefiru v mléčné jídelně, nebo něčeho ostřejšího ve Stovce). Pro nepopsatelné ovzduší diskusních klubů. Pro věčné hledání cesty v divadle a k divadlu. Pro nutnost poznání, že vše se vrací a nic není věčné. Pro radost z mladých, kteří se dovedou bít za svoje přesvědčení a právo hrát po svém. Fandím jim moc a moc jim přeju, aby se nedali odradit prvním neúspěchem a hlavně aby nepodlehli prvnímu úspěchu a neusnuli na vavřínech. Protože kdo si v divadle myslí, že dosáhl konečného cíle, je opravdu v koncích.

Je to letos můj 30. Jiráskův Hronov. Škoda, že ne první! Měla bych před sebou přinejmenším 29 hronovských setkání. Stála za to.

V. Kubičková, Prostějov

Dnes zhlédnou návštěvníci 48. Jiráskova Hronova odpolední a večerní představení hry H. Ibsena Peer Gynt, které nastudoval divadelní soubor ZK ROH Severočeských tukových závodů v Ústí n. L.

ZNOVU O PATRONÁTECH

K účasti každého souboru na Jiráskově Hronově patří také setkání se zástupci patronů, aby si obě strany pohovořily nejen o představení, ale i o dalších problémech a záležitostech, které je zajímají. Vždy po večerním představení, když už jsou herci v civilu a dekorace uklizeny, odejdou všichni společně do jídelny učňovské školy, aby tam strávili příjemný večer. Tohoto setkání se účastní také zástupce přípravného výboru Jiráskova Hronova, zástupce MěstNV, a první tři soubory se zde letos setkaly také se zástupcem poroty, který jejich představení rozebral a zhodnotil. Setkání s porotcem pro ostatní soubory nebude probíhat v tomto přátelském večeru, ale bude se konat vždy druhý den mezi devátou a desátou hodinou — na diskusních klubech se tedy první hodinu bude diskutovat bez zástupců souboru.

Srdečné ovzduší při povídání a hudeb je dokladem upřímného zájmu a chuti všech zúčastněných přispět k milé atmosféře hronovské přehlídky.

Pozdravy do Prahy

Snad poprvé po dlouhých letech nepřijeli do Hronova na přehlídku amatérských divadelních souborů dva z velkých přátel Jiráskových Hronovů — Jaroslav Šindelář a Karel Minc. Oba tu mají nesmírné množství dobrých přátel, kteří znají jejich práci pro amatérské divadelnictví, její hodnotu a hluboký význam. Proto pozdravy účastníků celostátní přehlídky amatérských divadelních souborů směřují v těchto dnech do Prahy spolu s přáním brzkého uzdravení. Vždyť Jaroslav Šindelář věnoval své dlouholeté zkušenosti práci v přípravném výboru přehlídky i v ústřední porotě a objektív Karla Mince zachytil každoročně atmosféru každé z inscenací, které vytvářely program přehlídek. Není tomu tak dlouho, co jsme se vraceli k těm nejvýraznějším na výstavě jeho divadelních fotografií, instalované právě zde, v hronovském divadle.

Považovali jsme za naprostou samozřejmost, že se znovu letos potkáme na nejrůznějších místech, kam návštěvníka Jiráskova Hronova zavede zájem o divadlo nebo o krásné okolí města a snad nikoho nenapadlo, že z té samozřejmosti se může stát krátká přestávka. Taková přestávka, stejně jako při divadelním představení nemůže trvat dlouho, a proto tedy mnoho pozdravů a jedině přání: co nejdříve nashledanou u nás, v Hronově.

- red -

KALEIDOSKOP JH

■ Každodenně vysílá v Hronově pružně reagující rozhlas nej-různější zprávy a oznámení, která jsou součástí celého informačního aparátu, jenž je na přehlídce každému k dispozici. Zprávy připravují pracovníci přípravného výboru, kteří zajišťují také provoz rozhlasu.

■ Neměli bychom zapomenout na mimodivadelní programy a společensky zdařilé večery v hronovské Slávii. Na obou místech je dominantní především hudební složka — do Jiráskových sadů přicházejí účastníci přehlídky, aby se zaposlouchali do známých melodií a do Slávie si mohou jít zatančit. Pořadatelská služba funguje v obou případech velmi dobře, stejně jako se osvědčuje technické zajištění těchto programů.

■ Dnešek bude zvláště náročný pro technický štáb Jiráskova divadla především proto, že večer se uskuteční dvě představení — první jako součást letošní přehlídky v Jiráskově divadle a druhé, studijní, v Klubu mladých divadelníků ve Dřevíči. Zahraniční hosté se zúčastní odpoledního představení v Jiráskově divadle a večer navštíví inscenaci Irkutské historie

■ Obdiv zasluží pracovníci obchodu a služeb, kteří mají právě v těchto dnech nesmírně náročný úkol — všem ochotně vyhovět, nabídnout to, co si lidé žádají. Velmi dobře si vedou v hronovské Stovce, v kavárně na náměstí, kde je znamenitá kuchyně, ale i v učňovské škole a obou hronovských hotelích. Neméně závažnou složku příprav a průběhu JH představuje možnost rychlého telefonického spojení, které zajišťují pracovníci spojů a každý z novinářů jistě potvrdí, že na výbornou.

■ Včera jsme přijali pozdrav od Karla Mince, který nemohl tentokrát na Jiráskův Hronov přijet. V krátkém dopise pozdravuje všechny přátele v Hronově, funkcionáře přípravného výboru i své kolegy — fotografy — a zejména P. Rejtaru, s nímž často hovořil o společném zájmu, práci s objektivem.

■ Zpravodaj a tiskoviny Jiráskova Hronova rozšiřuje pomocí žáků hronovských škol distribuční kancelář, která má sídlo v učňovské škole. Není to jediný úkol, který přijala S. Brandová, která pracuje denně v PV 48. JH.

■ Vedení závodu spolu se stranicou a odborovou organizací Tepny 07 zvou návštěvníky a hosty 48. JH k prohlídce svého závodu, který slaví 90 let svého trvání. — Prohlídka tohoto strojírenského závodu se uskuteční 9. a 10. srpna od 10 do 12 hodin.

■ Setkání Severočechů se koná ve středu 9. srpna od 11 hodin ve Staropadoleské hospodě.

DNES a ZÍTRA

DNES

- 19.30 hod. Jiráskovo divadlo
H. Jbsen:
PEER GYNT
Malé divadlo DS ZK ROH
Severočeských tukových závodů
v Ústí nad Labem
- 20.00 hod. U Korců
Alexej Arbuzov:
IRKUTSKÁ HISTORIE
Divadlo pro 111 České Budějovice
- 20.00 hod. Filmové představení
Prodaná nevěsta
Jiráskovy sady - pódium
- 21.00 hod. Společenský večer — ZK Slávie
- 22.00 hod. Beseda se souborem a rozloučení
OU ČSSD - jídelna
- 22.00 hod. Zasedání poroty — OU ČSSD

ZÍTRA

- 9.00 hod. Diskusní kluby — ZDŠ
- 8.00 hod. Přípravný výbor — Klub JD
- 16.30 hod. Jiráskovo divadlo
C. Hubalek:
HODINA ANTIGONY
DS TYL OB Říčany
- 16.30 hod. KO-5 JKP Police n. Met.
Jiráskovy sady - pódium
- 18.30 hod. Uvítání DS při Okresnom osvetovom
stredisku v Trenčíně
Patronát: Vedení pd. a ZV ROH Ra
Náchod
- 19.30 hod. Jiráskovo divadlo
C. Hubalek:
HODINA ANTIGONY
DS TYL OB Říčany
- 20.00 hod. Filmové představení
Slaměný klobouk
Jiráskovy sady - pódium
- 21.00 hod. Společenský večer — ZK Slávie
- 22.00 hod. Beseda se souborem a rozloučení
OU ČSSD
- 22.00 hod. Zasedání poroty — OU ČSSD

Žáci jako sršní!

Slává se někdy, že tolerantní učitel z vysloveně pedagogických důvodů umožní žákům, aby převzali jeho roli: učitele zkoušeli, zaháněli do úzkých, nedovolující mu proplouvat z kouta do kouta, jak to někdy žákům učitel umožňuje, možná ze stejných pedagogických důvodů.

Tak to asi vypadalo 6. srpna večer ve třídě scénografické školy — ing. arch. Z. Pavel přijal úkol vypracovat návrh výpravy hry Hadrián z Římsů, M. Zbořil měl vypracovat návrh výpravy hry Bouře. A to do 15 minut! Součástí úkolu bylo důkladně zdůvodnit všechny složky návrhů, tentokrát ovšem „tolerantní žáci“ netrvali na žádném časovém limitu. Úlohy porotce se ujal doc. dr. Jan Císař, CSc, který usiloval brilantními prostředky rozkrýt vnitřní podstaty obou předložených scénických návrhů. Zdá se, že jednočlenné porotě se dařilo nejlépe, neboť... základem všech věcí je ta první. Posluchači se (v opačné roli porotců) až po dvouhodinovém slovním fotbalu dopracovali ke stanovisku, že oba návrhy by po prodloužení limitů měly být znovu předloženy, aby vyhovovaly nárokům amatérských režisérů. Dvě hodiny je dlouhá doba, a tak když se ráno úlohy znovu vyměnily, přestala legrace a scénografická škola se díky svým učitelům i neobyčejně ukázněným posluchačům vrátila k vážné náročné práci.

- vak -

SOUTĚŽ

I v letošním roce se zapojily hronovské prodejny do soutěže o nejlépe vyzdobenou výkladní skříň na námět divadelní přehlídky. Včera jednala komise ve složení P. Rejtar, M. Labík, V. Keller a J. Novák a vyhodnotila tyto prodejny: 1. prodejna n. p. Kniha, 2. prodejna Klenoty, 3. prodejna textilem. Je to sympatický zvyk a zájem aranžérů i vedoucích prodejen o přehlídku naznačují i výkladní skříně mimo centrum města. Každá z nich vhodně doplňuje výzdobu Hronova, která je velmi zdařilá.

JIRÁSKŮV HRONOV, zpravodaj Celostátní přehlídky amatérských divadelních souborů — číslo 5. 1978. — Redakce: M. Marek, M. Polák, A. Gasparičová. — Vydává Přípravný výbor 48. Jiráskova Hronova — Vytiskly Východočeské tiskárny, provoz 13, Hronov. — 8. srpna 1978. Cena 1,— Kčs. Povoleno VČKNV č. 183/kult./78/a.